

1574. ԹՎ. ՌԻԳ. Օգոստ. Գ. Նեմիշի դատաստանին դատաւորքն զՀայոց դատաստանն անփոյթ առնելով, և ոչինչ համարելով զԹագաւորական տվեալ գտումարն և զհրամանն, և կալան զոմն Հայ երիտասարդ և զլիստեցին: Պատճառն այս եղեւ, զի այս երիտասարդն Եագուպ անուն՝ որ էր Միխալին թոռն, զոմն առնակին սեղեխ ունելով՝ մտեալ էր առ կինն ի գիշերի. և այրն կնոջն կալաւ ի միտտեղ, և բերեալ ի բաթուշն (դատաստանարան), զերկուքն այլ՝ զկինն և զերիտասարդն զլիստեցին: Զոր այսպիսի բան բնաւ չէր եղեր, որ զՀայն՝ Նեմիշն դատէր կամ ի մահ դատապարտէր. և այս եղեւ վասն անթիւ մեղաց մերոց, մանաւանդ վասն անհոգութեան դատաւորացն:

1574. ԹՎ. ՌԻԳ. Թուրքի խոնտիքարն սուլտան Սէլիմ մեռաւ. ինն ամ Թագաւորութիւն վայելեց, և փոխանակ նորա նստաւ որդին իւր սուլտան Մուրատն:

1574. ԹՎ. ՌԻԳ. Տէր Գրիգոր եպիսկոպոսն՝ որ էր Վանեցի, առ Աստուած փոխեցաւ ի յԸստամպօլն. զոր խռովեցաւ վերայ յիլովցոց, և զընաց ի այս աշխարհէս. և էր եպիսկոպոսութեան նորա ամբ 22, զոր եղեւ աթոռակալ այս աշխարհս, ի վերայ իլովին և Կամենիցոյ:

1575. ԹՎ. ՌԻԳ. Հոկտ. ԺԲ, օրն երեքշաբթի: Կամենից քաղաքն Թաթար եկաւ, և շուրջ զքաղաքաւն շրջեցան ամբարիշտքն. և զամենայն գեղանսն այրեցին հրով, զՏօլլքան և զՆովասերիցան և զԳօպոլոյն, և զՍ. Լուսաւորչին զեկեղեցին Հայոց, և այլ շատ գեղանք. զոր և իսկոյն եկել էին բերդին ներքեւ և շուրջ զլերամբք ասպատակեալք, և ի մէջ քաղաքին նետաձիգ լինէին, անահ և աներկիւղ չըլելով: Զոր էին հասեալ մինչեւ յիլովն. և հազիւ ազատեցաւ քաղաքն. զի թէ Թօբերով չընդգրկմանային ընդդէմ նոցա, այլ և յիլովին յետ անցել էին, շուրջ զգաւառան զամենայն ինչ հրով այրեցին. յիլովէն մինչեւ ի Կամենից՝ տեղ ոչ թողին որ չգերեցան. և աւարեցին զմարդիք և զանասունս, որչափ ինչ կայր՝ զամէն սրբեցին, և հանին զերկրի բարութիւնս. այլ և մինչեւ ի Լուցքան՝ զլիզվայի գաւառան և Վոլնին գաւառան և Բոտուլեային գաւառան, որչափ կարաց և ձեռն բաւեց՝ զամենայն ինչ տարաւ, անթիւ և անբաւ: Եւ ելեալք գնացին և անցին զՏուրլուն, Խոդինէն ի վայր, անվնաս զամենայն գերեալսն և զաւարն անցուցանելով այնկոյս գետոյն. այսպէս ելեալ գնացին անօրէնքն անահ և անկասկած: Զոր այսպիսի համարձակութիւն անբարշտաց ոչ էր լեալ՝ որչափ Կամենից քաղաքն կանգնեցեալ կայր. զոր և ի մէջ քաղաքին շիւարեցան և տարակուսեցան. ամենեցուն ձեռքն լքան, և ամենայն անձն մարդոյ դողացան. և ոչ որ իշխանաց կամ մեծամեծաց հնարք և ճարտարութիւն և կամ փոքր ի շատէքաշութիւն ոչ ցուցին. և ոչ բնաւ ի անօրինաց կալան կամ սպանին, որպէս յերեկն և եռանդն կային այնպիսի ոմանք արքապատերազմողք և քաջասիրտք: